

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Oppimisen tuen uudistus äidinkielen ja kirjallisuuden opetuksen näkökulmasta

Revideringen av stödet för lärande och undervisningen i modersmål och litteratur

WEBINAARI 2

Oppimisen tuen uudistus äidinkielen ja kirjallisuuden opetuksen näkökulmasta vuosiluokkien 7–9 opettajille

Revideringen av stödet för lärande och undervisningen i modersmål och litteratur. För lärare i årskurs 7–9.

4.2.2026

opetusneuvos Minna Harmanen
opetusneuvos Katri Kuukka
opetusneuvos Irja Seilola
undervisningsråd Sofia Stolt
opetusneuvos Sanna Voipio-Huovinen
Opetushallitus

Turvallisemman tilan periaatteet Opetushallituksen tilaisuuksissa

- Emme salli syrjintää, häirintää tai vihapuhetta ja puutumme siihen tarvittaessa.
- Arvostamme kaikkia yhdenvertaisina ja kunnioitamme moninaisuutta.
- Kunnioitamme jokaisen oikeutta määritellä tai olla määrittelemättä itsensä. Emme tee oletuksia kenenkään ominaisuuksista.
- On inhimillistä tehdä virheitä. Erehtyä saa, ja kysymällä asiat selviävät. Oletuksena on, että kaikki osallistuvat keskusteluun hyväntahtoisesti omista lähtökohdistaan.
- Jokaisella on oikeus omaan mielipiteeseensä ja velvollisuus kunnioittaa muiden mielipiteitä. Syrjivät asenteet eivät ole mielipiteitä.
- Annetaan tilaa toisillemme ja huolehditaan, että kaikki tulevat keskustelussa kuulluksi ja pääsevät osalliseksi haluamallaan tavalla.
- Huolehdi omasta jaksamisestasi itsellesi sopivilla tavoilla. Venyttely on suotavaa!
- Jos havaitset syrjintää, rasismia tai häirintää, puutu tilanteeseen tai kerro tilaisuuden järjestäjälle.

Principer för tryggare rum

- Vi tolererar inte diskriminering, trakasserier eller kränkande uttalanden, och vi ingriper vid behov.
- Vi värdesätter alla jämlikt och vi respekterar mångfald.
- Vi respekterar allas rätt att definiera eller inte definiera sig själva. Vi gör inga antaganden om någons egenskaper.
- Det är mänskligt att göra misstag. Det är okej att ha fel, och att ställa frågor klargör saker och ting. Utgångspunkten är att alla deltar i diskussionen i god tro utifrån sina egen perspektiv.
- Alla har rätt till sin egen åsikt och skyldighet att respektera andras åsikter. Diskriminerande attityder är inte åsikter.
- Låt oss ge varandra utrymme och se till att alla blir hörda i diskussionen och kan delta på det sätt de vill.
- Ta hand om ditt eget välbefinnande på ett sätt som passar dig. Vi rekommenderar att du sträcker på dig ibland!
- Om du lägger märker till diskriminering, rasism eller trakasserier, ingrip eller informera arrangören.

Äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen oppimäärät

Modersmål och litteratur - lärokurser i läroämnet

Suomen kieli ja kirjallisuus

Saamen kieli ja kirjallisuus

Romanikieli ja kirjallisuus

Viittomakieli ja kirjallisuus

Muu oppilaan äidinkieli

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus

Suomi saamenkielisille

Suomi viittomakielisille

Svenska för samisktalande

Svenska för teckenspråkiga

Svenska och litteratur

Svenska som andraspråk och litteratur

Suomen kieli ja kirjallisuus

Samiska och litteratur

Romani och litteratur

Teckenspråk och litteratur

Modersmål för elever med annat modersmål

Finska som andraspråk och litteratur

Suomi saamenkielisille

Suomi viittomakielisille

Svenska för samisktalande

Svenska för teckenspråkiga

Svenska och litteratur

Svenska som andraspråk och litteratur

Ohjelma

Yhteinen osa

- Ryhmäkohtaiset tukimuodot, erityisesti opetuskielen tukiopetus
- Oppilaskohtaiset tukitoimet
- Ennakkokysymyksiä

Suomenkielinen osa

- Paikallinen esimerkki
- Keskustelua ryhmissä
- Yhteinen lopetus
- Kysymykset Padlettiin tai Chatiin

Gemensam del

- Gruppsspecifika stödformer, särskilt stöd för undervisningsspråket
- Elevspecifika stödformer
- Förhandsfrågor

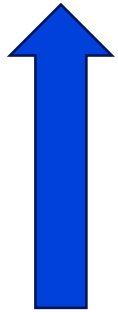
Svenskspråkig del

- Exempel
- Diskussion

Frågor kan ställas i Padlet eller i chatten

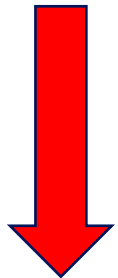
Oppimisen ja koulunkäynnin tuen uudistus tarkoittaa ajattelutavan muutosta

Nousussa

- * Laadukas perusopetus oppilaan omassa opetusryhmässä
- * Inklusiiviset toimintatavat
- * Tuki oppimiselle ilman arviointeja ja kirjauksia
- * Opettajien yhteistyö ja jaettu vastuu oppilaista, opetuksesta ja oppimisen tuesta
- * Kaikkien opettajien asiantuntijuuden yhdenvertainen tärkeys

Laskussa

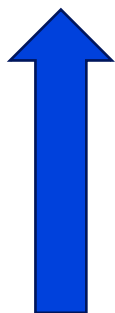

- * Lomakkeiden täyttäminen oppimisen tuen tarjoamista varten
- * Tuen päätösten odottelu
- * Erityisopetuksen ja erityisoppilaiden leima. Jokainen tarvitsee tukea jossakin. Ei ole "tavallisia" oppilaita ja "muita". Kaikkia tuetaan ja autetaan tarpeen mukaan.

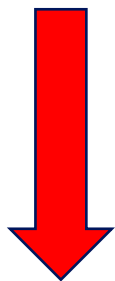
Reformen av stödet för lärande och skolgång innebär en förändring i synsättet

På uppgång

- En högklassig grundläggande utbildning i elevens egen undervisningsgrupp
- Inkluderande arbetssätt
- Stöd för lärande utan separata pedagogiska utredningar och omfattande dokumentation

På nedgång

- Samarbete mellan lärare och ett delat ansvar för elever, undervisning och stöd
- Likvärdig värdering av alla lärares sakkunskap
- Ifyllande av blanketter
- Väntan på besked om stöd
- Avskaffande av stigmatisering kopplad till specialundervisning. Alla behöver stöd i något, det finns inte "vanliga" elever och "övriga". Alla får stöd och hjälp enligt behov.

Oppimisen ja koulunkäynnin tuen uudistus tarkoittaa ajattelutavan ja käsitteiden muutosta. Mistä luovumme?

- Kolmiportainen tuki
- Erityisopetus
- Tehostettu tuki, tehostetun tuen päätös
- Erityinen tuki, erityisen tuen päätös, HOJKS
- Yksilöllistäminen
- Vuosiluokkiin sitomaton opetus, VSOP
- Oman opinto-ohjelman mukaan opiskelu
- Erityiset painoalueet
- ”Tähtiarvosanoista” muut kuin arvosana 5

~~Elev med intensifierat stöd
Elev med särskilt stöd~~

Nytt synsätt och nya begrepp – vad lämnar vi bakom oss?

- Trestegsstödet
- Specialundervisning
- Intensifierat stöd och beslut om detta
- Särskilt stöd och beslut om detta
- Individualiserad lärokurs
- Studier enligt ett eget studieprogram (årskursintegrerade studier)
- Särskilt prioriterade områden
- Andra vitsord än 5 markerade med asterisk

Mikä muuttuu? Minkä pitäisi muuttua?

- Suunnittelu ja ennakointi lisääntyvät
 - Oppilaan ja opetusryhmän tarpeiden tunnistaminen opetusryhmiä muodostettaessa
 - Oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyjen suunnittelu ennen opetuksen alkamista esimerkiksi siirtopalavereissa ja luokanohjaajien ja aineenopettajien suunnittelukokouksissa
- Avustajien ja koulunkäynnin ohjaajien sekä muun opetushenkilöstön kanssa tehtävä yhteistyö korostuu
- Eriyttäminen ja kielitietoinen opetus vakiintuvat osaksi koulun toimintakulttuuria ja jokaisen opettajan työtä

Vad förändras och vad måste förändras?

- Mer planering och proaktivitet
 - Identifiering av elevers och undervisningsgruppers behov redan vid indelning i grupper
 - Planering av stödjande pedagogiska arrangemang före undervisningen inleds
- Fördjupat samarbete med skolgångshandledare och övrig personal
- Differentiering och språkmedveten undervisning som del av skolans verksamhetskultur

Tietoa ja tukimateriaaleja OPH:n sivuilta

Information och stödmaterial på UBS:s webbplats

Oph.fi
Oph.fi/sv

Koulutus ja tutkinnot (yläpalkki)
Utbildning och Examina (övre balken)

Perusopetus (valikko vasemmalla)
Grundläggande utbildning (till vänster)

Linkkien kautta eteenpäin:
POPS, oppimisen ja koulunkäynnin tuki, opiskeluhoolto, digitaalisen osaamisen kuvaukset, kielitietoinen opetus, tasa-arvo ja yhdenvertaisuus jne.

08/2025

https://www.oph.fi/koulutus-ja-tutkinnot/perusopetus/oppimisen-ja-koulunkaynnin-tuki

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Ajankohtaista ▾ Palvelut ▾ **Koulutus ja tutkinnot ▾** Kansainvälisyys ▾ Tietoaineistot ja analyysit ▾ T

Etusivu Koulutus ja tutkinnot **Perusopetus** Oppimisen ja koulunkäynnin tuki

Oppimisen ja koulunkäynnin tuki

Oppimisen tuen järjestelmä muuttuu 1.8.2025 alkaen. Tälle sivulle kootaan tukimateriaalia, joka tukee paikallisen perusopetuksen opetussuunnitelman toimeenpanoa.

Stöd för undervisning och lärande

Att lära sig läsa →

Att uppnå bra läsförmåga förutsätter sig att eleven binder sig till att läsa och läser aktivt också utanför skolan.

Undervisning om språket →

Det viktigaste målet för undervisningen om språket är att elevernas språkmedvetenhet växer och deras förmåga att använda språket utvecklas.

Bokstäver, siffror och andra tecken →

Utbildningsstyrelsen har gett ut en rekommendation om nya modellbokstäver, siffror och övriga tecken som togs i bruk från och med 2016 i samband med de nya läroplansgrunderna.

Textgenrer i undervisningen →

Textgenrer kan handla om att göra uppköp, producera och följa nyheter, vara ett fotbollsfan, bedömning av ett skönlitterärt verk eller att inlevelsefullt läsa poesi eller analysera den.

Via länkar:
stöd för undervisning i olika läroämnen

Videosarja esi- ja perusopetuksen oppimisen tuen uudistuksesta antaa yksityiskohtaista tietoa

Videor om reformen av stödet inom grundläggande utbildning (endast på finska)

- Tällä hetkellä seitsemän videota, vielä lisää tulossa

Opetuskielen tukiopetus kielitietoisuuden jatkumolla

Opetushallitus • 235 katselukertaa • 4 päivää sitten

Ryhmäkohtaiset tukimuodot

Opetushallitus • 361 katselukertaa • 4 päivää sitten

Opinnoissa eteneminen tavoitekokonaisuuksittain

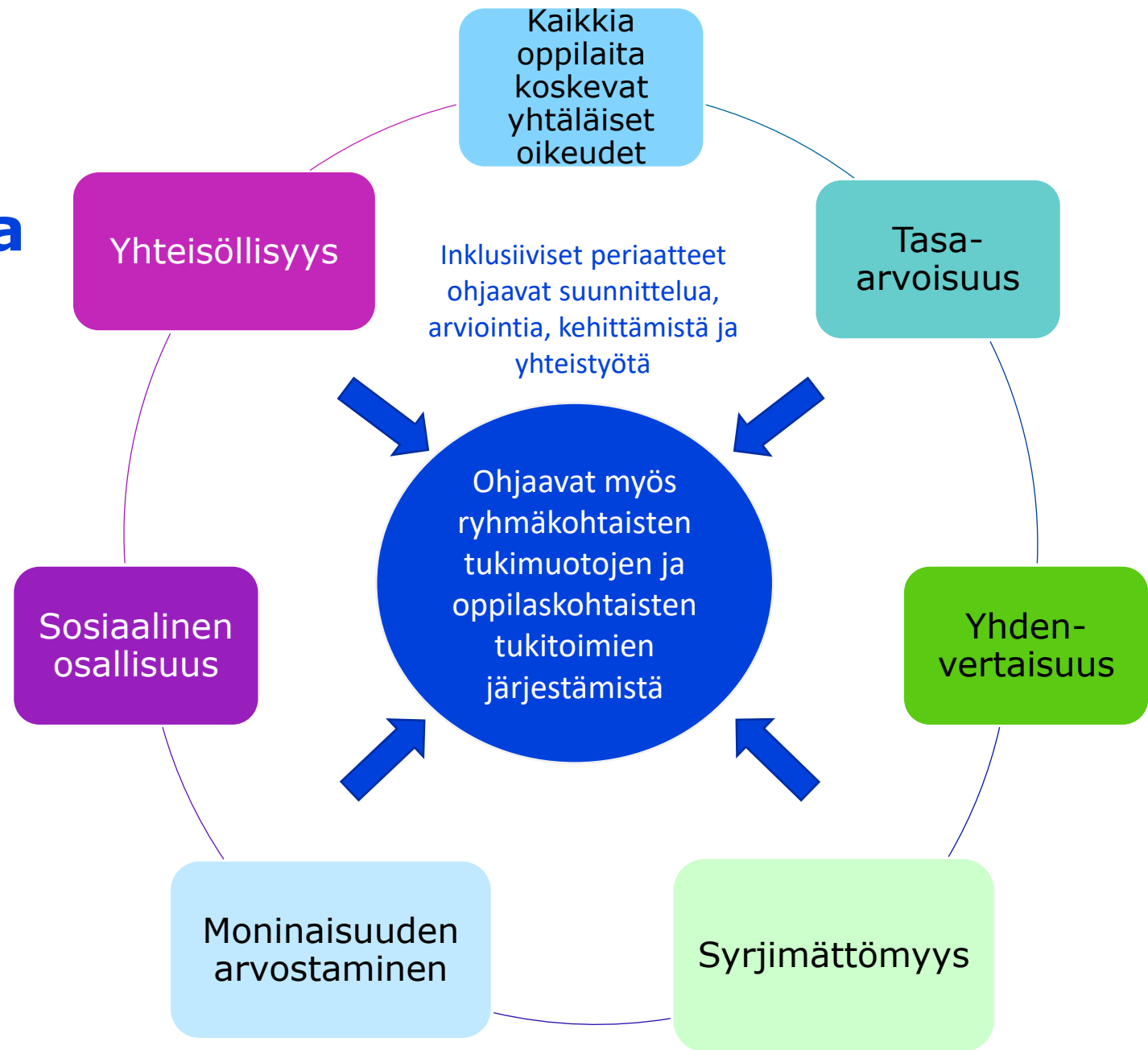
Opetushallitus • 277 katselukertaa • 4 päivää sitten

[🔗 Katso myös](#)

[➤ Videosarja esi- ja perusopetuksen oppimisen tuen uudistuksesta](#) [🔗](#)

Inklusiiviset periaatteet esi- ja perusopetuksessa

- Esi- ja perusopetusta järjestetään ja kehitetään inklusioperiaatteiden mukaisesti
- Inklusioperiaatteet liittyvät kokonaisvaltaisesti **oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyjen** toteuttamiseen
- inklusiivisessa opetuksessa kukin oppilas voi toimia, kehittyä ja oppia omana ainutlaatuisena yksilönään sekä yhteisön jäsenenä > **toimintakulttuurin kehittämisen lähtökohta**

Inkluderande principer i den grundläggande utbildningen

- Den grundläggande utbildningen ska ordnas och utvecklas enligt inkluderande principer → an knyter på ett helhetsmässigt sätt till genomförandet av **undervisningsarrangemang som stöder förutsättningarna för lärande.**
- I en inkluderande grundläggande utbildning kan varje elev agera, utvecklas och lära sig som en unik individ och som medlem i gemenskapen **utgångspunkt för utveckling av verksamhetskulturen.**

Oppimisen ja koulunkäynnin tuki tiiviimmin osaksi perusopetuksen arkea / Stöd för lärande och skolgång integreras mer i den dagliga verksamheten inom den grundläggande utbildningen

- Lähtökohtana on oppimista tukeva arki, eli opetuksen suunnittelu ja toteutus opetusryhmän oppilaiden tarpeiden mukaan.
- Jokaisella lapsella on oikeus kuulua ryhmään, osallistua yhteiseen toimintaan sekä kasvaa ja oppia yhdessä vertaisten kanssa.
- Uusi oppimisen ja koulunkäynnin tuen järjestelmä velvoittaa opettajaa suunnittelemaan ja toteuttamaan opetusta ryhmän tarpeiden mukaan. Ryhmässä annettavia tuen keinoja voivat olla esimerkiksi opetuksen eriyttäminen, samanaikais- ja yhteisopetus ja oppimisympäristön esteettömyyden ja saavutettavuuden parantaminen.
- Oppilaalla on oikeus saada ryhmäkohtaisia tukimuotoja ja oppilaskohtaisia tukitoimia, jos hän niitä tarvitsee osallistuakseen opetukseen tai suoriutuakseen opinnoistaan
- Oppimisen ja koulunkäynnin tuen järjestelmän tavoitteena on varmistaa, että kaikki perusopetuksen oppilaat voivat osallistua opetukseen ja suorittaa perusopetuksen koko oppimäärän eli koko perusopetuksen.
- Utgångspunkten är att vardagen stödjer lärandet, det vill säga att undervisningen ska planeras och genomföras utifrån elevernas behov i undervisningsgruppen.
- Varje barn har rätt att tillhöra en grupp, delta i gemensamma aktiviteter och växa och lära sig tillsammans med sina kamrater.
- Det nya systemet för stöd till lärande och skolgång kräver att lärarna planerar och genomför undervisningen utifrån gruppens behov. Stödåtgärder som tillhandahålls i gruppen kan till exempel omfatta differentierad undervisning, samundervisning och kompanjonundervisning samt förbättrad tillgänglighet i lärmiljön.
- Eleverna har rätt att få gruppsspecifika stödformer och elevspecifika stödåtgärder om de behöver det för att kunna delta i undervisningen eller fullfölja sina studier.
- Syftet med stödsystemet för lärande och skolgång är att säkerställa att alla elever i den grundläggande utbildningen kan delta i undervisningen och fullfölja hela grundskolans läroplan.

Yhteistyön merkitys korostuu oppimisen ja koulunkäynnin tuessa

Vikten av samarbete betonas när det gäller att stödja lärande och skolgång

- Opettajien keskinäinen yhteistyö, opettajien yhteistyö moniammatillisten ja monialaisten toimijoiden kanssa sekä yhteistyön mahdollistavat rakenteelliset ratkaisut **ovat tärkeitä oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyjen suunnittelussa ja toteuttamisessa.**
- **Ryhmäkohtaisten tukimuotojen toteuttamisessa opettajien tulee tehdä suunnitelmallista yhteistyötä.**
- **Oppilaskohtaisten tukitoimien toteuttaminen edellyttää opettajien välistä yhteistyötä** sekä tarvittaessa konsultaatiota esimerkiksi erityisopettajan ja muun henkilöstön kanssa.
- Samarbete mellan lärare, mellan lärare och professionella, sakkunniga och tvärvetenskapliga aktörer samt strukturella lösningar som möjliggör samarbete **är viktiga förutsättningar för att planera och genomföra undervisningsformer som stöder lärandet.**
- **Lärarna måste samarbeta på ett systematiskt sätt när de genomför gruppsspecifika stödformer.**
- **Genomförandet av elevspecifika stödåtgärder kräver samarbete** mellan lärare och, vid behov, samråd med till exempel speciallärare och övrig personal.

 Yhteistyölle tulee luoda selkeät rakenteet ja varata riittävästi aikaa

 Detta kräver tid och tydliga strukturer för samarbete

Oppimisen ja koulunkäynnin tuki 1.8.2025 alkaen

Oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt

Ryhmäkohtaiset tukimuodot

- Yleinen tukiopetus
- Opetuskielen tukiopetus
- Erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä

Oppilaskohtaiset tukitoimet

- Erityisopettajan antama opetus osittain pienryhmässä ja muun opetuksen yhteydessä
- Erityisopettajan tai erityisluokanopettajan opetus pienryhmässä
- Erityisluokanopettajan opetus erityisluokassa
- Tulkitsemispalvelut
- Avustajapalvelut
- Apuvälineet

Opetusryhmien muodostaminen

Perusopetuksen oppimäärästä tai opetussuunnitelman tavoitteista poikkeaminen

Perusopetuksen järjestäminen oppilaalle oppimiskykyyn vaikuttavan vammaan, sairauden tai toimintakyvyn rajoitteen perusteella 1.8.2026 alkaen

Muut opetuspalvelut

Erikoissairaanhoidon potilaana olevan lapsen opetus ja konsultatiivinen sairaalaopetuspalvelu

Opetuksen poikkeava järjestäminen

Stöd för lärande och skolgång från och med 1.8.2025

Undervisningsarrangemang som stöder förutsättningarna för lärande

Gruppspecifika stödformer

- Allmän stödundervisning
- Stödundervisning i undervisningsspråket
- Undervisning som ges av en speciallärare i samband med annan undervisning

Elevspecifika stödåtgärder

- Undervisning som ges av en speciallärare delvis i smågrupp och i samband med annan undervisning
- Undervisning som ges av en speciallärare eller specialklasslärare i smågrupp
- Undervisning som ges av en specialklasslärare i en specialklass
- Tolkningstjänster, biträdestjänster, hjälpmedel

Bildande av undervisningsgrupper

Avvikelse från den grundläggande utbildningens lärokurs eller målen i läroplanen

Ordnande av grundläggande utbildning för en elev med en funktionsnedsättning, sjukdom eller begränsad funktionsförmåga som påverkar inlärningsförmågan, från och med 1.8.2026.

Övriga undervisningstjänster

Undervisning för ett barn som är patient inom den specialiserade sjukvården och konsultativ sjukhusundervisningstjänst

Avvikande ordnande av undervisning

Oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt

Undervisningsarrangemang som stöder
förutsättningarna för lärande

Kielitietoinen opetus osana oppimista tukevia opetusjärjestelyitä

Språkmedveten undervisning som en del av undervisningsarrangemang som stöder lärande

Oppimista tukevat opetusjärjestelyt tarkoittavat

- oppilaiden erilaiset tarpeet ja edellytykset huomioon ottavaa opetuksen järjestämistä ja opetuksen eriyttämistä
- eri oppiaineiden ja tiedonalojen kieltä avaavaa kielitietoista opetusta
- opetusryhmien muodostamista siten, että opetuksen tavoitteet voidaan saavuttaa
- pedagogisia ratkaisuja, joilla tukea tarvitsevien oppilaiden lisäksi huomioidaan myös oppilaat, jotka etenevät opinnoissaan tavoitekokonaisuuksittain
- opettajan kykyä huomioida riittävästi opetusryhmän tarpeet ja vahvuudet
- oppilaiden kanssa työskentelevien koulunkäynninohjaajien ja muun henkilöstön hyödyntämistä oppilaiden koulunkäynnin ja opetukseen osallistumisen tukena

Undervisningsarrangemang som stöder lärande avser:

- organisering och differentiering av undervisningen på ett sätt som tar hänsyn till elevernas olika behov och förmågor
- språkmedveten undervisning som lyfter fram och öppnar upp språket i olika ämnen och kunskapsområden
- bildande av undervisningsgrupper på ett sådant sätt att målen för lärandet kan uppnås
- pedagogiska lösningar som tar hänsyn inte bara till elever som behöver stöd utan också till elever som gör framsteg i sina studier i förhållande till målen
- lärarens förmåga att ta tillräcklig hänsyn till undervisningsgruppens behov och styrkor
- användning av skolgångshandledare och annan personal som arbetar med eleverna för att stödja elevernas närvaro i skolan och deltagande i undervisningen

Ryhmäkohtaiset tukimuodot

- * yleinen tukiopetus
- * opetuskielen tukiopetus
- * erityisopettajan muun opetuksen yhteydessä antama opetus

Gruppsspecifika stödformer

- * allmän stödundervisning
- * stödundervisning i undervisningsspråket
- * undervisning som ges av en speciallärare i samband med annan undervisning

Opettajan antama yleinen tukiopetus

Allmän stödundervisning som ges av en lärare

- auttaa oppilasta saavuttamaan oppimisen tavoitteet sekä edistymään opinnoissaan
- osana yleistä tukiopetusta oppilaalle opetetaan oppimaan oppimisen taitoja, oppimisstrategioita ja opiskelutapoja, jotka tukevat hänen oppimistaan
- voi kohdistua kaikkiin oppiaineisiin ja sillä voidaan tukea myös laaja-alaisen osaamisen tavoitteita
- voidaan antaa oppituntien yhteydessä, erillisinä lisätunteina, pienemmässä ryhmässä tai henkilökohtaisena ohjauksena niiden oppituntien aikana, joihin tuen tarve liittyy, myös oppituntien ulkopuolella huomioiden koulupäivien pituuden enimmäismäärät
- yleistä tukiopetusta antaa ensisijaisesti opetusryhmästä vastuussa oleva luokan- tai aineenopettaja, myös muu opettaja
- samanaikais- tai yhteisopettajuutta voidaan käyttää
- opettajien yhteistyö yleisen tukiopetuksen suunnittelussa, toteutuksessa ja sen vaikuttavuuden arvioinnissa on tärkeää
- hjälper eleverna att uppnå målen för lärande och att göra framsteg i sina studier
- som en del av den allmänna stödundervisningen får eleverna lära sig lära sig färdigheter att lära sig, lärstrategier och studiesätt som stöder hen i lärandet.
- kan ges i alla läroämnen, och den kan också användas för att stödja målen för mångsidig kompetens.
- ges i samband med lektioner eller genom separata tilläggstimmar, undervisning i en mindre grupp eller personlig handledning under de lektioner där eleven behöver stödundervisning. Stödundervisningen kan också ges utanför lektionerna med beaktande av skoldagarnas maximala längd.
- ges främst av den klass- eller ämneslärare som ansvarar för undervisningsgruppen men kan också ges av någon annan lärare.
- Samundervisning eller kompanjonundervisning kan tillämpas.
- Samarbetet mellan lärarna är viktigt när den allmänna stödundervisningen planeras och genomförs och dess effekter utvärderas.

Opetuskielen tukiopetus

Stödundervisning i undervisningsspråket som ges av en lärare

- kohdistuu opetuskielen ja eri tiedonalojen tekstitaitojen vahvistamiseen
- annetaan oppilaille, joilla ei ole riittävää opetuskielen taitoa perusopetuksen oppimäärän suorittamiseksi
- keskitytään kullekin oppiaineelle ominaisten tekstien yhteiseen tarkasteluun, tekstien tyypillisten piirteiden löytämiseen ja opiskelun edellyttämien tekstien ohjattuun tuottamiseen sekä oppiainekohtaisen sanavaraston vahvistamiseen
- voidaan antaa
 - oppilaiden työjärjestyksen mukaisten oppituntien aikana yhteis- tai samanaikaisopetuksena tai
 - pienemmässä ryhmässä, jolloin tukiopetusta tarvitsevat oppilaat voivat olla eri tilassa toisen opettajan kanssa
 - myös oppituntien ulkopuolella huomioiden koulupäivien pituuden enimmäismäärät
- fokuserar i första hand på att stärka färdigheterna i undervisningsspråket och textfärdigheterna i de olika kunskapsområdena.
- ges elever som inte har tillräckliga färdigheter i undervisningsspråket för att kunna fullgöra den grundläggande utbildningens lärokurs.
- fokuserar på att granska texter som är karakteristiska för läroämnet i fråga, att hitta särdrag i texterna och att handleda eleverna i att producera texter som studierna kräver samt att stärka det läroämnesspecifika ordförrådet.
- kan ges
 - under lektionerna enligt elevernas schema som samundervisning och kompanjonundervisning eller
 - i en mindre grupp då de elever som behöver stödundervisning i undervisningsspråket kan få undervisning av en annan lärare i ett annat rum.
 - kan även ges utanför lektionerna med beaktande av skoldagarnas maximala längd.

Miten ja kuka: opetuskielen tukiopetus

Hur och vem: Stödundervisning i undervisningsspråket

- opetuskielen tukiopetusta antaa ensisijaisesti opetusryhmästä vastuussa oleva luokan- tai aineenopettaja, myös muu opettaja
- opettajien yhteistyö yleisen tukiopetuksen suunnittelussa, toteutuksessa ja sen vaikuttavuuden arvioinnissa on tärkeää
- annetaan opetuskielessä opetuskielellä
- Ges främst av den klass- eller ämneslärare som ansvarar för undervisningsgruppen men kan också ges av någon annan lärare.
- Samarbetet mellan lärarna är viktigt när den allmänna stödundervisningen planeras och genomförs och dess effekter utvärderas.
- Ges på i och på undervisningsspråket

Mitä opetuskielen tukiopetus ei ole?

Vad är stödundervisning i undervisningsspråket *inte*?

- ei ole suomi toisena kielenä ja kirjallisuus (S2) –oppimäärän opetusta
 - S2 on äidinkieli ja kirjallisuus - oppiaineen oppimäärä, jolla on omat tavoitteet, sisällöt ja 6. vuosiluokan ja päättöarvioinnin kriteerit
 - opetuskielen tukiopetuksen tavoitteet tukevat eri oppiaineiden tavoitteiden saavuttamista
 - S2-opetuksen fokus peruskielitaidon eri osa-alueiden opetuksessa
 - opetuskielen tukiopetus kohdistuu eri oppiaineiden kieleen ja tekstitaitoihin
 - Opetuskielen tukiopetus ei korvaa oppimisvaikeuksiin tarkoitettua tukea
 - Stödundervisningen i undervisningsspråket ersätter *inte* stödet för inlärningsvårigheter.
 - Lärokursen i svenska som andraspråk och litteratur (S2) är *inte* stödundervisning i undervisningsspråket
 - S2 är en lärokurs inom läroämnet modersmål och litteratur, med egna mål, innehåll och kriterier för bedömning i slutet av årskurs 6 och slutbedömningen.
 - Undervisningen i S2 fokuserar på olika delområden av grundläggande språkkunskaper.
- Målen för stödundervisning i undervisningsspråket stöder uppnåendet av målen för olika ämnen.
- Stödundervisningen i undervisningsspråket fokuserar på språk- och textfärdigheter i olika ämnen.

Opetuskielen tukiopetus on kielitietoista opetusta

TÄRKEÄÄ:

- keskeisen sanaston kokoaminen – myös muilla kielillä
- opetuskokonaisuutta kuvaava käsitekuvio
- kiinnostuksen herättäminen käsiteltävään tekstiin
- keskeisiä käsitteitä avaavat kysymykset
- tekstin yhteinen lukeminen ja tarkastelu
 - tekstin rakenteen ja piirteiden tunnistaminen
 - avainkäsitteiden poimiminen
- uuden tekstin tuottaminen mallitekstin pohjalta tai avainsanoja käyttäen

TÄRKEÄÄ:

- yhteinen suunnittelu
- yhteisopettajuus, työjärjestysratkaisut
- oppilaiden tarkoituksenmukaiset ryhmittelyt
- opetustilan/-tilojen järjestäminen
- **Ks. Katri Kuukan [video](#) opetuskielen tukiopetuksesta**

Stödundervisning i undervisningsspråket är språkmedveten undervisning

Viktigt att:

- sammanställa nyckelord – även på andra språk
- skapa en begreppsapparat som beskriver undervisningshelheten
- väcka intresse för den text som diskuteras
- ställa frågor som förklarar nyckelbegrepp
- läsa och gå igenom texten tillsammans
 - identifiera textens struktur och särdrag
 - plocka ut nyckelbegrepp
- skapa en ny text baserad på modelltexten eller med hjälp av nyckelord

Viktigt med:

- gemensam planering
- samundervisning, lösningar för arbete
- ändamålsenlig gruppindelning av elever
- arrangemang av undervisningsutrymmen

Se Katri Kuukas [video](#) om stödundervisning på undervisningsspråket

Monilukutaitoa kielitietoisesti eri...

Monilukutaitoa kielitietoisesti eri oppiaineissa

— tietoa ja työtapoja

Jaa

Monilukutaitoa kielitietoisesti eri oppiaineissa - tietoa ja työtapoja

Kielitietoisuudesta hyötyvät kaikki

Monilukutaitoa kielitietoisesti eri oppiaineissa - tietoa ja työtapoja

Opetushallitus 2023. <https://www.oph.fi/fi/oppimateriaali/monilukutaitoa-kielitietoisesti-eri-oppaineissa-tietoa-ja-tyotapoja>

Språkmedveten multilitteracitet i olika läroämnen

— information och arbetssätt

Dela sida

Språkmedveten multilitteracitet i olika läroämnen - information och arbetssätt

Språkmedvetenhet gynnar alla +

Varför språkmedveten undervisning? +

Vad är språkmedveten

Språkmedveten multilitteracitet i olika läroämnen - information och arbetssätt

I detta material presenteras språkmedvetenhet och språkmedvetna arbetssätt som styr eleverna till multilitteracitet. Texten innehåller många exempel på arbetssätt och till texten hör artiklar av olika sakkunniga.

Ett språkmedvetet förhållningssätt är motiverat inom alla läroämnen. De läroämnesspecifika delarna i materialet lyfter fram vissa frågor som är typiska för ämnet och de innehåller rikligt med material som kan utnyttjas i undervisningen.

ROADMAP

askeleet kielitietoisen koulun kehittämiseen

Färdplan för skolor för att stödja skolspråket

- digitaalinen itsearviointimateriaali koulujen kielitietoisen toimintakulttuurin ja oppilaiden kielellisten taitojen kehittämiseen
- sen avulla koulu voi arvioida toimintaansa ja kehittää koko kouluyhteisöä osallistavaa kielitietoista opetusta ja kielikasvatusta
- itsearviointityökalun lisäksi verkkosivustolle on koottu lupaavia käytäntöjä ja esimerkkejä oppilaiden kielellisten taitojen ja kriittisen ajattelun kehittämisen tueksi
- <https://roadmap.ecml.at/fi/Home>

- Digitalt material för självutvärdering
- Möjlighet att upprätta en skraddarsydd helskolestrategi för att främja elevernas kompetens i skolspråket/skolspråken.
- På webbsidan finns också exempel över välfungerande metoder för att utveckla språkliga och kritiska färdigheter
- <https://roadmap.ecml.at/sv>

Erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä

Undervisning som ges av en speciallärare i samband med annan undervisning

- tukee ja täydentää muuta opetusta ja huomioi oppilaiden tarpeet opetusryhmässä
- ei kohdenneta yksittäisen oppilaan vaan tietyn oppilasryhmän tai koko opetusryhmän oppimisen tuen tarpeiden mukaisesti
- opetus voidaan järjestää samanaikais- ja tai yhteisopetuksena niin, että erityisopettaja työskentelee samassa luokkatilassa tai siirtyy pienemmän ryhmän kanssa toiseen tilaan
- opettajat jakavat opetustehtävät keskenään ja suunnittelevat opetuksen yhdessä
- oppilasta opettavat opettajat arvioivat yhdessä oppilaan työskentelyä, oppimista, osaamista ja käyttäytymistä
- erityisopettajan antamaan opetukseen muun opetuksen yhteydessä voi liittyä myös erityisopettajan konsultaatiota kyseisen luokan tai ryhmän opettajille ja muulle opetus- ja kasvatushenkilöstölle
- ryhmäkohtaiset tukimuodot järjestetään ja tarvittaessa muutetaan oppilaiden tuen tarpeiden mukaisesti
- stöder och kompletterar annan undervisning och gör det möjligt att beakta elevernas behov i undervisningsgruppen.
- inte inriktad på behoven av stöd för lärandet hos enskilda elever utan på behoven av stöd för lärande hos en viss elevgrupp eller hela undervisningsgruppen.
- kan anordnas som samundervisning och kompanjonundervisning tillsammans med den lärare som undervisar undervisningsgruppen så att specialläraren arbetar i samma klassrum eller förflyttar sig tillsammans med en mindre grupp till ett annat rum.
- Lärarna **delar upp** undervisningsuppgifterna mellan sig och **planerar undervisningen tillsammans**.
- De lärare som undervisar eleven bedömer tillsammans elevens arbete, lärande, kunnande och uppförande.
- *kan inkludera **konsultation av specialläraren*** som riktar sig till lärarna och annan undervisningspersonal som arbetar med den ifrågavarande klassen eller gruppen
- De gruppsspecifika stödformerna anordnas och ändras då det behövs i enlighet med elevernas behov av stöd

Tukitoimien resursointi – Resursering av stödåtgärder

- Opetuksen järjestäjä tulee varata ryhmäkohtaisten tukimuotojen toteuttamiseen lukuvuosisuunnitelmassa yhteensä vähintään 0,122 opetustuntia viikossa koulun oppilasta kohden > jos koulussa on 200 oppilasta, resurssia tulee $200 \times 0,122 \times 38 = 972,2 \text{ h} > 24,4 \text{ h/vko}$
- kertoimen mukainen tuntimäärä on **minimi**, joka jokaisessa koulussa tulee olla tarjolla viikoittain koulun oppilasta kohden huolimatta siitä, miten tuen toteuttamiseen on resursseja nykyisen lainsäädännön mukaan
- opetuksen järjestäjä päättää nykyisten ja tulevien resurssien yhteensovittamisesta
- Utbildningsanordnaren måste avsätta minst 0,122 undervisningstimmar per vecka och elev i läsårsplanen för genomförandet av grupp-specifika stödåtgärder > om skolan har 200 elever, kommer resursen att vara $200 \times 0,122 \times 38 = 972,2 \text{ timmar} > 24,4 \text{ timmar/vecka}$
- Antalet timmar enligt koefficienten är det minimum som varje skola måste erbjuda per vecka och elev, oavsett de resurser som finns tillgängliga för att genomföra stöd enligt gällande lagstiftning.
- Utbildningsanordnaren beslutar om samordningen av nuvarande och framtida resurser.

Ryhmäkohtaisia tukimuotoja ja oppilaskohtaisia tukitoimia voi saada molempia

Gruppspecifika stödformer och elevspecifika stödåtgärder samtidigt

- Oppilaan oppimista ja koulunkäyntiä voidaan samanaikaisesti tukea sekä ryhmäkohtaisilla tukimuodoilla että oppilaskohtaisilla tukitoimilla.
- Oppilaskohtaisten tukitoimien tarpeen arviointi käynnistyy, kun oppilasta opettavat opettajat toteavat, että ryhmäkohtaiset tukimuodot eivät riitä tukemaan oppilaan oppimista ja koulunkäyntiä.
- Oppilas ja hänen huoltajansa voivat myös tuoda esiin havaintonsa ryhmäkohtaisten tukimuotojen riittävydestä.
- Myös silloin, jos oppilaskohtaisten tukitoimien tarve on niin ilmeinen, että oppilasta ei perusopetuksen alkaessa voida riittävästi tukea ryhmäkohtaisilla tukimuodoilla, voidaan oppilaskohtaisten tukitoimien tarpeen arviointi aloittaa poikkeuksellisesti jo ennen perusopetuksen alkamista.
- Erityisopettaja ei voi samanaikaisesti antaa ryhmämuotoista tukea ja oppilaskohtaista erityisopettajan antamaa opetusta muun opetuksen yhteydessä.
- Elevernas lärande och skolgång kan stödas samtidigt genom både gruppspecifika stödformer och elevspecifika stödåtgärder
- Bedömningen av behovet av elevspecifika stödåtgärder inleds när elevernas lärare fastställer att gruppspecifika stödformer inte är tillräckliga för att stödja elevens inläring och skolgång.
- Eleven och dennes vårdnadshavare kan också framföra sina synpunkter på huruvida gruppspecifika stödformer är tillräckliga.
- Om behovet av elevspecifika stödåtgärder är så uppenbart att eleven inte kan få tillräckligt stöd med gruppspecifika stödformer i början av grundskolan, kan bedömningen av behovet av elevspecifika stödåtgärder undantagsvis påbörjas före den grundläggande utbildningen inleds.
- En speciallärare kan inte samtidigt ge gruppbaserat stöd och elevspecifik undervisning i samband med annan undervisning.

Oppilaskohtaiset tukitoimet Elevspecifika stödåtgärder

- Oppilaalla on oikeus saada oppilaskohtaisia tukitoimia viipymättä, jos ryhmäkohtaiset tukimuodot eivät riitä tukemaan hänen oppimistaan tai koulunkäyntiään ja hän tarvitsee säännöllisiä tukitoimia.
- Oppilaskohtaisesta tuesta tehdään aina **arviointi, suunnitelma ja hallintopäätös (POL 20 f §)**
- Oppilaskohtaisia tukitoimia ovat
 1. erityisopettajan opetus osittain pienryhmässä ja muun opetuksen yhteydessä
 - 2. erityisopettajan tai erityisluokanopettajan opetus pienryhmässä**
 - 3. erityisluokanopettajan opetus erityisluokassa**
 - 4.-6. oppilaalle annettavat oppilaskohtaiset tulkitsemis- ja avustajapalvelut sekä apuvälineet.
- En elev har rätt att utan dröjsmål få elevspecifika stödåtgärder, om de gruppspecifika stödformerna inte är tillräckliga för att stödja elevens lärande eller skolgång och hen behöver regelbundna stödåtgärder.
- För elevspecifika stödåtgärder görs alltid en **bedömning** av behovet och det utarbetas en **plan**. Därtill fattas ett **förvaltningsbeslut (20 h § i lagen om grundläggande utbildning)**.
- Elevspecifika stödåtgärder är:
 - 1) Undervisning som ges av en speciallärare delvis i smågrupp och i samband med annan undervisning
 - 2) Undervisning som ges av en speciallärare eller specialklasslärare i smågrupp**
 - 3) Undervisning som ges av en specialklasslärare i en specialklass**
 - 4-6) Elevspecifika tolkningstjänster, biträdestjänster och nödvändiga hjälpmedel

Perusopetuksen oppimäärästä tai opetussuunnitelman tavoitteista poikkeaminen POL 20 h §

Ett förvaltningsbeslut fattas alltid vid avvikelse från lärokursen eller från målen i läroplanen (20 h § i lagen om grundläggande utbildning)

- Perusopetuksen oppimäärästä tai opetussuunnitelman tavoitteista voidaan poiketa kolmella tavalla.

Nämä ovat

- A. opinnoissa eteneminen tavoitekokonaisuuksittain
- B. oppiaineen oppimäärän rajaaminen
- C. tilapäinen vapauttaminen oppimäärän opiskelusta terveydellisistä syistä.

- Avvikelse från den grundläggande utbildningens lärokurs eller målen i läroplanen kan göras på tre sätt.

Dessa är:

- A) att framskrida i studierna enligt målhelheter
- B) avgränsning av lärokursen
- C) tillfällig befrielse från att fullgöra lärokursen i läroämnet av hälsoskäl.

18 § Opetuksen poikkeava järjestäminen

18 § Avvikande ordnande av grundläggande utbildning

- Oppilaan opetus voidaan järjestää osittain toisin, kuin perusopetuslaki tai opetussuunnitelman perusteet määräävät, mikäli oppiaineen oppimäärän suorittaminen olisi perusopetuksen oppilaalle aikaisemmat opinnot tai esi- ja perusopetuksen oppilaan terveydentila huomioon ottaen kohtuutonta.
- Oppilas voi jättää suorittamatta perusopetuksen oppiaineen oppimäärän tai vuosiluokan oppimäärän, mikäli oppilas on osoittanut, että hänellä on joltakin osin ennestään oppimäärää vastaavat tiedot ja taidot.
- Opetuksen järjestäjä tekee päätöksen opetuksen järjestämisestä osittain toisin kuin tässä laissa säädetään tai oppimäärän suorittamatta jättämisestä huoltajan hakemuksesta.
- Undervisningen kan delvis ordnas på annat sätt än vad lagen om grundläggande utbildning eller läroplansgrunderna föreskriver, om det med hänsyn till elevens tidigare studier eller av skäl som har samband med elevens hälsotillstånd, är oskäligt att eleven ska genomgå den grundläggande utbildningens lärokurs.
- En elev kan avvika från en lärokurs eller årskurs om hen har visat att hen redan har sådana kunskaper och färdigheter som motsvarar årskursen eller lärokursen.
- Utbildningsanordnaren ska på ansökan av vårdnadshavaren fatta ett förvaltningsbeslut enligt lagen om grundläggande utbildning om att lärokursen inte behöver fullgöras.

Oppiaineen opiskelun järjestäminen osittain toisin – kohtuuttomuusnäkökulma

Delvis anordnande av undervisning på annat sätt - oskälighetsperspektiv

- maahanmuuttotilanteen oppilaan opiskelu voidaan järjestää osittain toisin, jos perusopetuksen oppimäärän suorittaminen olisi oppilaalle olosuhteet ja aikaisemmat opinnot huomioon ottaen joltakin osin kohtuutonta
- kysymystä oppilaan vapauttamisesta jonkin oppiaineen opiskelusta arvioidaan aina oppilaskohtaisesti **ja se on viimesijainen ratkaisu**
- Undervisningen för elever med invandrarbakgrund kan delvis ordnas på annat sätt, om det med hänsyn till elevens förhållanden och tidigare studier till någon del är oskäligt att eleven ska genomgå den grundläggande utbildningens lärokurs i ett läroämne
- Befrielse från ett läroämne bedöms alltid elevspecifikt och **är alltid en sista lösning**

Ennakkokysymyksiä Lukivaikeus – lukemisen ja kirjoittamisen ongelmia

- Usein **hankaloittaa myös luetun ymmärtämistä ja tuottavaa kirjoittamista**, mutta nämä ovat usein seurausta **ydinongelmasta, teknisen luku- ja kirjoitustaidon vaikeuksista**.
- Lukivaikeus näyttäytyy eri tavoin kehityksen ja koulupolun aikana. Lukivaikeus on riski oppimisesta syrjäytymiseen.
- Lukemisen ja kirjoittamisen vaikeuksiin on syytä kiinnittää huomiota kaikissa vaiheissa opintoja ja pohtia **kuhunkin vaiheeseen sopivia tukikeinoja**.
- **Perusopetuksessa** tuen tarvetta seurataan ja tarvittaessa annetaan tukiopetusta, opetuskielen tukiopetusta tai erityisopettajan antamaa opetusta.
 - ✓ Tarjolla erilaisia arviointivälineitä lukivaikeuden toteamiseksi
 - ✓ Arviointivälineiden maksullisuus, moninaisuus ja ajantasaisuus
- **Perusopetuksen jälkeen ammatillisessa ja lukiokoulutuksessa** tuen tarve pyritään tunnistamaan ja arvioimaan jo varhain opintojen alkaessa, jotta niitä voidaan toteuttaa jo opintojen aikana – ja jotta mahdollistetaan tarvittavat erityisjärjestelyt näytöissä ja ylioppilastutkinnossa.

Förhandsfrågor Utmaningar med att läsa och skriva

- **Försvårar ofta också läsförståelse och produktivt skrivande**, men detta är ofta en följd av det **grundläggande problemet, nämligen svårigheter med tekniska läs- och skrivfärdigheter**.
- Svårigheter vad gäller läsning ger sig till känna på olika sätt under utvecklingen och skolgången. Läs- och skrivsvårigheter innebär en risk för exkludering.
- Det är viktigt att uppmärksamma läs- och skrivsvårigheter i alla skeden av utbildningen och att överväga **lämpliga stödåtgärder i olika skeden**.
- I den grundläggande utbildningen följs behovet av stöd upp och vid behov erbjuds allmän stödundervisning, stöd i undervisningsspråket eller undervisning som ges av en speciallärare.
 - Det finns olika bedömningsverktyg för att identifiera läs- och skrivsvårigheter.
 - kostnad, ändamålsenlighet...
- Inom andra stadiet identifieras och bedöms behovet av stöd tidigt i studierna så att det kan ges under studietiden och så att nödvändiga särskilda arrangemang kan göras för prov och för studentexamen.

Lukivaikeus: apuvälineet, teknologian hyödyntäminen ja toimintatavat

Apuvälineitä voivat olla **esim.**

- Äänikirjat (esim. Celia) ja äänikirjojen kuunteluohjelmat tai kuuntelulaitteet
- lukemista ja oikeinkirjoittamista monipuolisin ominaisuuksin tukevat ohjelmat
- vaihtoehtoiset muistiinpanovälineet
- menetelmät, joilla muistiinpanot tallennetaan muulla tavalla kuin kirjoitettuna tekstinä, kuten kuvana, videona tai äänitallenteena tai niiden yhdistelmänä.

Opetusjärjestelyt

- ✓ lisäaika tehtävien ja kokeiden tekemiseen
- ✓ omat oppikirjat, joihin saa tehdä alleviivauksia ja merkintöjä
- ✓ oma tabletti ym. laite, jolla esim. voi kuvata muistiinpanot

Selkokieli

- ✓ Opetuksessa voidaan hyödyntää selkokieltä.
- ✓ **Selkokieliset julkaisut** tarjoavat mahdollisuuden innostaa lukemaan ja harjaannuttaa lukutaitoa silloinkin, kun lukeminen tuottaa vaikeuksia. Myös äänikirjoja on saatavana selkokielellä, mikä mahdollistaa teoksen samanaikaisen kuuntelun ja lukemisen.
- ✓ **Selkokirjoista edetään yleiskielisiin kirjoihin taitojen kehittyessä.**

Svårigheter vad gäller läsning: hjälpmedel, utnyttjande av teknologi och strategier

Hjälpmedel kan **till exempel** vara

- Ljudböcker och program/enheter för att lyssna på ljudböcker
- Program som stöder läsning och stavning med ett brett utbud av funktioner
- Alternativa möjligheter att anteckna
- Metoder för att lagra anteckningar i en annan form än skriftlig text, t.ex. bilder, videor eller ljudinspelningar, eller en kombination av dessa.

Undervisningsarrangemang

- Tilläggstid för uppgifter och prov
- Egna läroböcker, där eleven kan stryka under och göra anteckningar.
- Egen surfplatta eller annan enhet som eleven kan använda för att göra anteckningar på.

Lättläst

- **Publikationer med lättläst material** ger möjlighet att inspirera till läsning och öva läsförmågan även när läsningen är svår.
- Ljudböcker finns också som lättläst, vilket gör det möjligt att lyssna på och läsa verket samtidigt.
- Allteftersom färdigheterna utvecklas kan eleverna **gå vidare från böcker med lättläst språk** till böcker med svårare språk.

Ennakkokysymyksiä - Förhandsfrågor

Helpotetut/alaspäin eriyttävät kokeet - Lättare prov

- Arvioinnista määrää POPS luku 6.2.
"Arviointi on yhdenvertaista"
- Arviointi todentaa oppilaan sen hetken osaamista. Arviointia voidaan tehdä monipuolisin menetelmin.
- Jokaisella oppilaalla tulee olla mahdollisuus näyttää osaamistaan asteikolla 4-10
- Kokeen eriyttämisen esimerkkejä
 - Eritasoiset tehtävät
 - Kokeen tehtävien asettelu
 - Kokeen pilkkominen osioihin
 - Lisäksi voidaan käyttää:
 - tilajärjestelyjä
 - aikataulutusta
 - kuvitusta
 - suullinen "näyttö"
- Bedömningen regleras i läroplansgrunderna, avsnitt 6.2. "Bedömningen ska grunda sig på likabehandling"
- Bedömningen bekräftar elevens aktuella kunskapsnivå. Bedömningen kan genomföras med hjälp av olika metoder.
- Varje elev ska ha möjlighet att visa sitt kunnande på en skala från 4 till 10.
- Exempel på differentiering i prov
 - Uppgifter med varierande svårighetsgrad
 - Utformning av provuppgifter
 - Indelning av provet i delar
- Dessutom kan följande användas:
 - Planering av utrymme
 - Schemaläggning
 - Illustrationer
 - Muntlig "demonstration"

Ennakkokysymyksiä - Förhandsfrågor

Mutismi ja äidinkielen ja kirjallisuuden opetus

Mutism och undervisning i modersmål och litteratur

- Rajatun oppimäärän tarvetta ei ole välttämättä, vaan tarve aina arvioitava.

Esimerkkejä opetuksen järjestämisestä

- Suullista taitoa on mahdollista osoittaa myös muissa kuin tilanteissa, esimerkiksi äänittämällä puhetta kotona tai harrastuksissa
- Voidaan korvata kirjallisilla tehtävillä, esimerkiksi puhetilanteen kuvaus, kirjoitettu puhe, vuorovaikutuksen pohdinta

- Inget skäl att avgränsa.
- Man behöver alltid göra en bedömning av behovet.

Exempel på undervisningsarrangemang

- Det är möjligt att visa muntlig färdighet också i andra kontexter än skolsammanhang
 - t.ex. genom att spela in tal hemma eller under en hobby.
- Kan ersättas med skriftliga uppgifter
 - t.ex. en beskrivning av en talsituation, ett manus, en reflektion om kommunikationen...

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Oppilaan kielivaranannon hyödyntäminen ja arviointi

Katri Kuukka ja Sanna Voipio-Huovinen
Oppimisen tuki äidinkielen ja kirjallisuuden oppiaineen
näkökulmasta
Webinaari 4.2.2026

Miten oppilaan kielivarantoa voidaan hyödyntää oppimisen ja osaamisen arvioinnissa, kun oppilaan opetuskielen taito on vielä riittämätön?

- **Peruslähtökohta on se, että kun koulun opetuskieleksi on määritelty suomi, opetetaan, osoitetaan osaaminen ja arvioidaan sitä suomeksi.**
- POPS arvioinnin 6. luvussa todetaan, että maahanmuuttotaustaisten ja vieraskielisten oppilaiden arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan saavuttama kielitaidon taso koulun opetuskielessä sekä arvioinnin kohteena olevan oppiaineen tiedonalan kielessä.
- Lisäksi todetaan, että oppilaalle tulee tarjota mahdollisuuksia osoittaa oppimistaan ja osaamistaan eri tavoin ja tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisin keinoin.
- Arvioinnin monipuolisuutta on se, että kun opetuskielen taito on vasta kehittymässä, **muita kieliä voi käyttää apuna osaamisen osoittamisessa, jos tarkoitus on arvioida jonkin sisällön ymmärtämistä.** -> ks. Vinkkejä Monilukutaitoa kielitietoisesti –sivustolta Monilukutaitoa kielitietoisesti eri oppiaineissa – tietoa ja työtapoja | Opetushallitus (oph.fi)

Arvioinnin monipuolisuuden esimerkkejä

- Tässä voi käyttää apuna digitaalisia sovelluksia esim. niin, että oppilas kirjoittaa vahvalla kielellään vastauksen johonkin kysymykseen ja oppilas tai opettaja kääntää sen jollakin sovelluksella suomeksi. Näin opettaja saa tietoa sisällön hallitsemisesta ja oppilaan tiedonalan kielestä jollakin toisella kielellä.
- Oppilas voi laatia ilmiön kuvauksia, tapahtumien selostuksia, käsitteiden määrittelyjä jollakin muulla kielellä ja tuottaa itse niiden käännöksiä suomeksi eri sovelluksia ja sanastoja käyttäen. **Annettujen avainkäsitteiden perusteella tuotettujen omien tekstien kirjoittaminen, kahdella kielellä tehdyt portfoliot ja sanastot antavat tietoa osaamisesta.** Tällaiset tehtävät edistävät oppilaan tekstitaitojen kehittymistä samalla, kun oppilas osoittaa ymmärtävänsä erilaisia sisältöjä. Näistä työtavoista on esimerkkejä Opetushallituksen tuottamassa materiaalissa *Monilukutaitoa kielitietoisesti eri oppiaineissa*, erityisesti johdantoluennon dioissa [Monilukutaitoa kielitietoisesti eri oppiaineissa – tietoa ja työtapoja | Opetushallitus \(oph.fi\)](#)

Arviointi kohdistuu aina myös tekstitaitoihin

- **Oppimisen fokus on suomen/ruotsin tiedonalojen kielessä ja se tulee pitää aina selkeänä. Tekstiä luetaan ja tuotetaan itse suomen tiedonalojen kielellä, mutta ymmärretään koko kielivaranolla.**
- Oppiaineen tekstitaidot ovat aina arvioinnin kohteena, sillä oppimista ja osaamista osoitetaan hyvin paljon niiden avulla. Kun arvosanaa annetaan, arvioidaan aina oppilaan kielellisiä ja sisällöllisiä resursseja, jotka ilmenevät tekstitaidoissa.
- Kuinka suuri osuus on tekstitaidoilla, jää aina arvioivan opettajan tehtäväksi. Vuosiluokasta riippuen tässä tarkastelussa tulee huomioida myös 6. vuosiluokan ja päättöarvioinnin kriteerit. Paras tulos saavutetaan, kun arviointi tehdään yhdessä suomen opettajan kanssa ja numeerista arviointia täydennetään sanallisella arvioinnilla.
- Koska tekstitaidot ovat oleellisia sekä oppimisessa että oppimisen ja osaamisen osoittamisessa, niiden opettamiseen kannattaa uhrata aikaa jokaisessa oppiaineessa.
- **Kieli on aina mukana arvioinnissa, ja tämä pitää selvittää sekä oppilaalle että hänen huoltajalleen hyvissä ajoin ennen päättöarviointia.**

Työskentelyä suomen- ja ruotsinkielisessä ryhmässä

- Suomenkielinen ryhmä jatkaa tässä Teamsissa, ruotsinkielinen ryhmä siirtyy linkin kautta toiseen Teamsiin, jonka osoite jaetaan keskustelussa.
- Eriytyvän osuuden ohjelma:
 - Paikallinen esimerkki
 - Ryhmäkeskustelut
 - Yhteinen lopetus
- De svenskspråkiga deltagarna flyttar över till en ny Teams, länken ges i chatten.

Program:

- Exempel & diskussion

Esimerkki: oppimisen tuen uudistus vuosiluokilla 7-9

A decorative graphic consisting of thick, wavy lines in green and blue, curving across the bottom and right sides of the slide.

Oppimisen tuen käytänteitä yläkoulussamme

Mari Oiva, äidinkielen ja kirjallisuuden lehtori
Porolahden peruskoulu

Oppimisen tuen käytänteitä

- ★ Avainasia: ajattelutavan muutos kohti yhteisopettajuutta!
 - Monenlaisia toteuttamisen tapoja yhteisistä lukukausisuunnitelmista samanaikaisopettajuuteen - ajatuksena ennakoida ja tukea
- ★ Oppimisen tuen ja yhteisopettajuuden tiimi
 - OPSin purku opettajakunnalle, osaamisen jakaminen pedagogisissa kahviloissa, viikon vinkit (oppimisen edell. tukevat opetusjärjestelyt näkyväksi -> tätä teemme jo paljon!)
- ★ Eriyttäminen oppitunnin sisällä
 - kielitietoinen opetus: tukisanalistat, tekstien läpikäynti yhdessä etukäteen, eriyttäminen sisällytetty tehtävänantoon, tukimateriaalit tehtävien teon aikana, eri lukemisen tavat (äänikirja, novelli, selkokirja, kokopitkä teos), suulliset vastaukset, tekoälyn hyödyntäminen esim. tehtävänantojen luomisessa, tiivistelmien tekemisessä, annetaan mallitekstit tekstilajeista, eo:n tietyn aiheen "tehoryhmät"
- ★ Toiveita tulevaan lukuvuoteen?
 - tuntien palkitus, jolloin joustavammat opetusryhmät S2- ja erityisopen suhteen
 - opetuskielen tukiopetuksen rakenteiden terävöittäminen ja käytänteiden vakiinnuttaminen

Keskustelua ryhmissä

Hyvät käytännöt ja toimivat ideat jatkoon!

- Miten oppimisen tuen uudistus on koulussanne toteutettu?
- Mitä kokemuksia oppimisen tuen uudistuksesta on tähän mennessä - erityisesti äidinkielen ja kirjallisuudenopetuksen kannalta?
- Mitä hyviä käytäntöjä olette kehittäneet ja kehittämässä?

Keskustelua ryhmissä

Goda praktiker och fungerande idéer!

- Hur har revideringen av stödet för lärande genomförts på din skola?
- Vilka erfarenheter har du hittills gjort av har revideringen av stödet för lärande, särskilt när det gäller undervisning i modersmål/läs- och skrivkunskap?
- Vilka goda metoder har du utvecklat och håller du på att utveckla?

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Kiitos

- ✓ Opetushallituksen tapahtumakalenteri
- ✓ Seuraava tuen uudistukseen liittyvä webinaari vuosiluokkien 7–9 opettajille 4.2.
- ✓ S2-uudistukseen liittyvät webinaarit 17.3. alakoulu ja 7.4. yläkoulu, tulossa tapahtumakalenteriin
- ✓ 2.–3.11.2026: Suomen kielen ja kirjallisuuden opetuksen yhteiset kehittämispäivät

Kotimaisten kielten teemavuosi 2026

Temaåret för de inhemska språken 2026

- Teemavuonna 2026 tuodaan esille kotimaisia kieliä sekä niiden merkitystä kulttuurissa ja yhteiskunnassa.
- Kotimaisten kielten keskus 50 vuotta -juhlaseminaari 3.3. kello 13–15 suoratoistona Yle Areenassa.
- Mikael Agricolan päivän yhteydessä 6.–12.4. vietetään kotimaisten kielten viikkoa, jolloin kielen merkitystä käsitellään muun muassa kouluissa ja erilaisissa tapahtumissa.
- Teemavuoden sivu: <https://kotus.fi/kotimaisten-kielten-teemavuosi/>

Juhlavuosi 2026: suomen kieli opetuskieleksi 170 vuotta sitten

- **Suomi opetuskieleksi pitkällisen taistelun tuloksena**
- Suomen kieli oppiaineeksi 1843
- J. V. Snellman kirjoitukset Saimassa -> Snellmanin vaatimuksesta suomen kieli tuli opetuskieleksi Gymnaasi- ja koulujärjestyksessä **7.4.1856**. Asetuksen hyväksyi Venäjän keisari ja Suomen suuriruhtinas Aleksanteri II.
- Vuoden 1871 asetuksessa opetuskielestä määrättiin, että oppikouluissa on yksi ainoa opetuskieli: ruotsi tai suomi.
- [Suomen kieli opetuskieleksi 170 vuotta sitten | Opetushallitus](#)
- Aleksanteri II:n säätämän kieliasetuksen mukaan 1863 suomesta piti tulla tasavertainen ruotsin kanssa 20 vuoden kuluessa. Asetus tuli täysimääräisesti voimaan vasta vuonna 1902.
- Politisoitunutta kielitaistelua aina 1930-luvulle asti, jolloin suomi alkoi vakiintua tieteen ja opetuksen kieleksi myös yliopistossa.

Lukutaito-ohjelma: Lukeva koulu

- **Kansallinen lukutaitostrategia: Lukutaito-ohjelma ja sen osaohjelmat: Lukeva koulu, Lukeva varhaiskasvatus ja Lukeva kunta**
- **Valmistavan opetuksen materiaali "Kadonneen mitalin arvoitus" -webinaari 12.2. klo 14.15–15.45**
- **Lukeva koulu -webinaari 17.3. klo 14-16**
 - ✓ Lukemo.fi-kirjallisuusportaalien hyödyntäminen opetuksessa
 - ✓ Monikielisen kirjallisuuden hyödyntäminen
 - ✓ Kuulumisia kirjastoista
- Tutustu toimintaan ja tilaa uutiskirje: <https://www.oph.fi/fi/teemat-ja-kehittaminen/lukutaito-ohjelma>

Kriittinen digitaalinen lukutaito -materiaali

<https://www.oph.fi/fi/kriittinen-digitaalinen-lukutaito>

